

Pastisseria RAGA Major, 105 - Telèfon 977 72 03 53 ULLDECONA	ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES Carolina Borrell Subirats Major, 51 - Tel. 977 72 07 20 - ULLDECONA	Video-Foto MILLAN EUROCHROM - Laboratori Fotogràfic Distribuïdor Videos JVC Avgda. Ramon Salomón, 19 - Tel. 977 72 03 63 ULLDECONA
COOPERATIVA AGRÍCOLA D'ULLDECONA, S.C.C.R.L. OLI VERGE D'OLIVA ACOMONT Vendes: Major, 175 - Tel. 977 72 00 07 ULLDECONA	SUMINISTRES "LA SÉNIA" JOAN CORDOBA i SERRA Materials Construcció - Decoració LA SÉNIA - ULLDECONA	Mobles A R N A U Sant Lluc, 12 - Major, 82 Tel. 977 72 03 58 ULLDECONA
Pastisseria millán Major, 115 - Tel. 977 72 02 82 ULLDECONA	 ELECTRODOMÈSTICS, C.B. c/. major, 153 - tel. 977 72 06 38 - 43550 ulldecona (montsià)	 Més de 30 anys dins del món immobiliari Tel. 977 57 31 36 ULLDECONA agilitat i gestió immobiliària
 Carnisseria Olga, S.I. AQUÍ BONA CARNI c/ Major, n° 160 Tel. 977 72 04 64 43550 Ulldecona - TARRAGONA e-mail: carniceriaolga@eresmas.com	 Fusteria ENRIQUE BOSCH MARTÍ Avgda. Escoles, 5 - Tel. 977 72 11 37 ULLDECONA	RESTAURANT - HOTEL Bon Lloc Antigua Ctra. Vinaroz, s/n. Tels. 977 72 02 09 - 977 57 30 16
SOLISAN, S.L. Agente de Seguros MAPFRE C/. Sant Antoni, 28 - Tel. 977 57 34 16 43550 ULLDECONA (Tarragona)	INSTITUT DE BELLESA fes goig C/. Sant Pasqual, 43 - Tel. 977 72 12 82 43550 ULLDECONA	 AGF AGF FÉNIX Mestre Hierro, 5 - Ulldecona - Tel. 977 72 00 48 AGENCIA SAUCH VILADOT - ASSEURANCES
 BLOC PAPERERIA i REGALS Calvari, 52 Tel. 977 72 04 67 ULLDECONA	R. GRAU® FERRETERIA INDUSTRIAL I DOMÈSTICA Guifré, 13 - Tel. 977 720 687 - Magatzem: Ctra. Tortosa, s/n. Tel. 977 720 620 - Fax 977 721 115 43550 ULLDECONA (Tarragona)	 Forn de pa J. CASOLA C/. Murada de Dalt, 37 - Tel. 977 72 08 24 - ULLDECONA

Venda de roses i llibres a la plaça de l'Església la diada de Sant Jordi

DIADA DE SANT JORDI

Í N D E X

	PÀG.
- Editorial	2
- Activitats del CCR	3
- L'encaix de Catalunya a Europa	4-6
- Jocs Tradicionals	7
- Hojeando un libro de bautismos (1.776-1.791)	8-9
- Novetats Filatèliques	10
- Gastronomia	} 11
- Racó poètic	

Fundat l'any 1947

EDITAT AMB LA COL·LABORACIÓ
DE LA
DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

DIRECTOR:

Juan José Sans Forcadell

COORDINADOR:

Josep A. Lázaro Puente

CONSELL DE REDACCIÓ:

Josep Lluís Cabañas Vidal
Lluc Fernández Tomàs
Enriqueta Sales Ferré
Jordi Reverté Vergés
Mª Cinta Caballer Meseguer

DIBUIXOS:

Joan Riba i Costes

NOTES:

- El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions, però es reserva el dret de la seva publicació.
- Aquesta revista, no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció.
- L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Edita:

CENTRE CULTURAL I RECREATIU D'ULLDECONA
C.I.F. G - 43103332
Major, 147, 1r. - Apartat Correus 52
Tel. 977 72 11 66 - 43550 ULLDECONA
D.L.: T. 1.227 - 1982

Imprimeix:

gràfiques montsià
C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

Editorial

En acabar les vacances de Setmana Santa seguim amb les activitats del Centre Cultural. Comencem per la diada de Sant Jordi que va ser molt moguda. Concretament, la parada organitzada pel CCR com tots els anys, va estar molt visitada per quantitat de gent que va vindre per comprar la rosa i el llibre. Podem dir que va ser tot un èxit.

Referent a la secció de teatre, els informem que el dia 24 de maig tenim una actuació al teatre Auditori de Benicarló amb l'obra "A l'armari i al llit al primer crit". Aquesta va ser estrenada a les Jornades de Teatre de 2001, però degut a l'èxit que va tenir, continua estant en cartellera.

També estem mantenint contactes amb diversos grups de teatre de Catalunya per començar a preparar les jornades de teatre.

Vam demanar un *curs de teatre de carrer* per a realitzar-lo al poble i se'ns ha concedit. Tenim previst realitzar-lo el dia 21 de juny. Tots aquells que estigueu interessats ja se-reu informats dels horaris, ja que encara no disposem d'ells.

Esperem que totes aquestes activitats siguin del vostre profit i que tinguin l'èxit que desitgem.

JOAN JOSEP SANS
President

ACTIVITATS DEL CENTRE CULTURAL RECREATIU

Dia de Sant Jordi

El CCR estem contents; enguany el dia de Sant Jordi va fer un dia esplèndid, i podem dir que aquesta festa ha arrelat per complet al nostre poble. A pesar dels inconvenients per les obres que s'estan fent al carrer major i les incomoditats que tothom tenia per a circular, els socis i simpatitzants del CCR no ens van fallar. Des que al voltant de les nou vam obrir la paradeta de llibres i roses, l'afluència de públic va ser constant. En total es van vendre 285 roses i 150 llibres de tota mena. Els guanys són mínims perquè no és aquesta la nostra finalitat, si no que la festa de Sant Jordi continuï celebrant-se i que en un món tan boig i malmès per les guerres, la intolerància i altres llavors d'aquesta mena, un dia a l'any la gent encara siga capaç de parar-se un moment per comprar un llibre i regalar una rosa. Gràcies a tots i felicitats.

Gran afluència de públic a la paradeta del CCR situada a la plaça de l'Església la diada de Sant Jordi, per comprar la típica rosa o el llibre

Assemblea General de la Federació de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya

El passat dia 5 d'abril, una representació del Grup de Teatre del CCR, vam assistir a l'Assemblea General de Grups Amateurs de Teatre de Catalunya. Va tenir lloc a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya a Barcelona, on es van tractar temes molt interessants dins del món del teatre amateur. En acabar la reunió van assistir tots plegats a una representació al Teatre Lliure de l'obra *Romeo i Julieta*. És una obra molt coneguda, però en aquest cas, és una versió moderna que ens apropa més al temps que vivim. En acabar l'obra vam emprendre el viatge de tornada amb gran satisfacció ja que la diada va ser de l'agrad de tothom.

Dia del Soci

Durant la Setmana Cultural celebrarem el Dia del Soci. Estem preparant els actes dels quals ja us informarem degudament, i com sempre hi esteu especialment invitats. Enguany nomenarem Soci d'Honor del CCR al Sr. Pere Vidal Tabueña. Us esperem a tots a la celebració.

L'ENCAIX DE CATALUNYA A EUROPA

per PERE POY · ppoy@pie.xtec.es

Un tema que aquesta temporada està d'actualitat és l'entrada de la pesseta en la moneda única europea. De més a més d'estar d'actualitat, cal reconèixer que el tema es revesteix d'una certa complexitat. Hem de ser conscients que l'euro modificarà en poc temps el sistema econòmic vigent en l'actualitat. I hem de ser-ne conscients sense oblidar que les seues repercussions ja s'utilitzen a fi de qüestionar tant el moviment catalanista com la legitimitat del reclam constant dels drets del país. La ingenuïtat no ens ha de portar a admetre que amb la Unió Europea es rebaixa el sentit d'una política de caire nacionalista, a favor dels interessos de casa nostra. Tampoc no ho ha d'aconseguir el conformisme. Ben al contrari, ara més que mai hem de ser capaços de refermar la identitat que ens caracteritza i que ens torna singulars. Un recorregut a través dels camins (força esbiaixats, per cert) que desemboquen en l'euro i, també, en la Unió facilitarà que copsem la tasca que tots plegats hem d'emprendre i, ensem, ens fornirà d'una òptica vàlida arribat l'instant de proporcionar models d'actuació eficaços tant per a Catalunya en general com per a la comarca del Montsià en particular.

El projecte conegut amb el nom d'Unió Europea s'endega l'any 1957, en un moment clau i en un context significatiu, atès que tot just havia finalitzat la segona guerra mundial. S'ha de comprendre que, en essència, el projecte pretén d'esdevenir una espècie de vacuna —desconec si fóra aquest el nom més adient— o una espècie de panacea per impedir amb un grau d'efectivitat almenys acceptable que tornen a tenir lloc fenòmens tan traumàtics com els enfrontaments mundials; el projecte, doncs, aspira a convertir-se en un recurs per solucionar els seriosos conflictes europeus. Avui dia, la Unió —que aplega ja quinze estats i manté obert un debat al voltant de la seua ampliació— possibilita la lliure circulació de persones, mercaderies, capitals i serveis. L'avantatge immediat de la lliure circulació exigeix als habitants dels països membres la flexibilitat necessària per adaptar-se a la nova època que s'inicia.

Els estats que entren a formar part de la Unió, en principi, han de complir tres requisits: ser un estat europeu, ser un estat democràtic i ser un estat que no viole els drets humans. Pel fet d'entrar a formar part de la Unió, els estats cedeixen parcel·les, en alguns casos considerables, de la seua sobirania. Aquest compromís afavoreix els intercanvis comunitaris, per tal com pressuposa la pèrdua de les fronteres administratives. Si bé es parla moltíssim dels avantatges del mercat comú, no s'han de menystenir d'altres repercussions. En un primer terme, la lliure circulació de persones iguala cadascun dels habitants de la Unió, de tal manera que no podem rebre cap tracte discriminatori en el supòsit de trobar-nos en qualcun dels estats integrats. Encara, l'existència d'un mercat comú ens beneficia d'ençà que la circulació del capital es produeix sense costos i el sector dels serveis es liberalitza del tot. (Per consegüent, vendre a Ulldecona i exportar a França presenten el mateix valor).

Abans del Tractat de Maastricht, el contingut de què s'omplia la Unió era de caire fonamentalment econòmic. Després del 1993, s'han plantejat unes altres línies d'actuació, d'acord amb uns projectes polítics que disposen de dimensió social, cultural i educativa. És clar que els estats no han acabat de cedir el conjunt de les seues competències a aquesta comunitat que es va creant. Les organitzacions pel que respecta a l'agricultura i al medi ambient són, per dir-ho amb la terminologia adequada, comunitàries; les polítiques culturals i educatives les marquen els estats membres —àdhuc, sorgeixen reticències a l'hora de cedir porcions d'autonomia en aquests aspectes.

La unió s'organitza a l'entorn de cinc institucions: el Consell Europeu, la Comissió Europea, el Parlament Europeu, el Tribunal de Justícia i el Comitè de Regions. La política econòmica l'elabora el Banc Central Europeu, a Frankfurt.

Mirat amb perspectiva, el Consell Europeu constitueix una entitat equiparable al Consell de Ministres espanyol i al Consell Executiu català; les carteres d'Agricultura, Hisenda i Treball han estat les que han fornir de més titulars la premsa internacional i estatal, així com la d'Afers Exteriors, a càrrec del polític espanyol Javier Solana (PSOE). El govern de la Unió recau en la Comissió Europea: constitueix l'organisme encarregat de realitzar tot un seguit de propostes legislatives, per a la qual cosa ha escollit una estructuració en vint comissaries —dues d'aquestes, davall la responsabilitat dels espanyols Loyola de Palacio (PP) i Pedro Solbes (PSOE); la passada legislatura s'havia proposat Marcelino Oreja (PP) i Manuel Marín (PSOE)— i vint-i-quatre direccions (Afers Econòmics, Recursos Humans...). El Consell Europeu i la Comissió Europea n'han ubicat les seues a la ciutat de Brussel·les.

Penso que no és agosarat d'afirmar que el Parlament Europeu forma l'entitat més democràtica de les cinc que

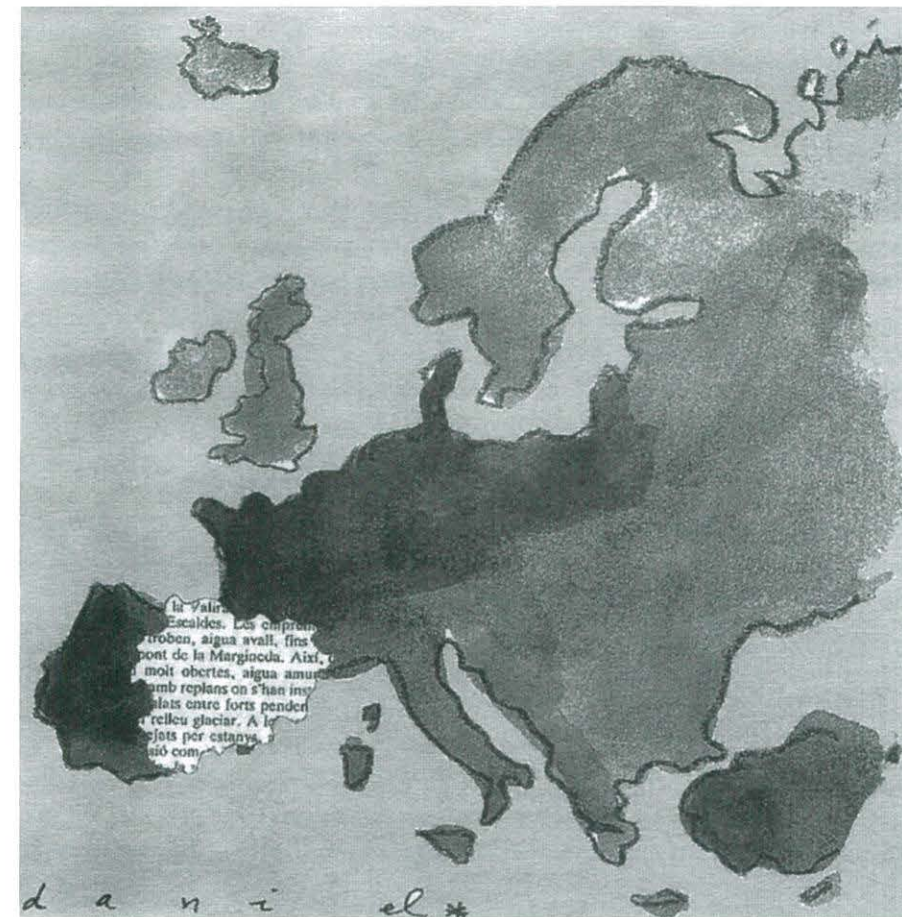
comentem: els ciutadans triem els nostres representants, mitjançant el vot, per a un període de cinc anys. Els parlamentaris compaginen les seues estades en tres ciutats europees: Brussel·les, Luxemburg i Estrasburg. Dintre el Parlament, aquests diputats es distribueixen en grups d'acord amb la seua adscripció política, ja que tan sols té rellevància la ideologia política i no pas la procedència estatal —per posar-ne un exemple de casa: els de CiU es divideixen de tal manera que els convergents passen a engrossir el liberal i els d'Unió Democràtica s'integren en el democratacristià. Per acabar aquesta caracterització del Parlament Europeu, cal apuntar que l'espanyol José M. Gil-Robles (PP) l'ha presidit des del 1994 fins al 1999.

El Tribunal de Justícia desenvolupa una tasca doble: d'una banda, vetla perquè els estats complisquen la normativa vigent i, de l'altra, ajuda a resoldre els conflictes que es van succeir. I una institució creada recentment, el Comitè de Regions, defensa els interessos de les ciutats i de les regions —entès aquí el terme *regió*, malgrat no estar el seu significat harmonitzat, de manera pareguda a com nosaltres compremem el de *nació*.

(Hi ha hagut un període caracteritzat per la presència de catalans en les institucions europees: el president Pujol al capdavant de l'Assemblea de Regions d'Europa; l'exalcalde Maragall com a president del Comitè de Regions, i el senyor Ferrer Salat en qualitat de president de la Patronal Europea.)

Podem esmentar el fet que, ara per ara, se'n comptabilitzen dos entre els grans reptes de la Unió. La moneda única és un procés gradual que s'ha de realitzar sense pressa, bo i cristal·litzant en l'estabilitat econòmica. Però la convergència implica un seguit d'esforços: la reducció del dèficit públic, la davallada dels tipus d'interès i la participació estable de la moneda pròpia en el sistema econòmic europeu. Els avantatges de tenir l'euro a la butxaca van des de la transparència dels preus i la disminució de la incertesa en les transaccions comercials fins a la desaparició dels tipus de canvi de les divises. Ara bé, si la realitat obligava d'excloure Grècia del projecte, les recances a l'instant de perdre la sobirania monetària comporten que Suècia s'abstinga d'entrar-hi. Quelcom de paregut ocorre amb el Regne Unit i Dinamarca, que no s'hi volen incorporar, les particularitats dels quals no entrarem a comentar.

L'ampliació de la Unió a d'altres estats no deixa de representar un problema, de més a més de constituir un repte suggerent. Als estats aspirants, se'ls exigeixen les mateixes proves de convergència que en el seu moment es demanaven als que ara en formen part. L'ampliació, però, repercutirà en la burocràcia, augmentarà les dificultats

PROGRAMES, REVISTES,
TARIFES DE PREUS, CATÀLEGS,
TALONARIS ALBARANS, FACTURES
TAPES D'ANELLES,
I TOT TIPUS D'IMPRESOS
COMERCIALS I PUBLICITARIS

**gràfiques
montsià**

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

E-mail: graf.montsia@terra.es

per dirigir i dotarà les institucions d'una complexitat superior. La qual cosa es traduirà, de totes totes, en una reforma institucional —que ens afectarà.

En bona mesura, la idea que subjau en aquests apunts crivellats passa per donar entenent que, a còpia de flexibilitat, els ciutadans de Catalunya no hem de ser tan insulsos com per quedar-nos a les portes del que significa el fet de convertir-se en ciutadans d'Europa. El caràcter de ciutadà català no està contraposat, ni de bon tros, amb el de ciutadà europeu. A partir d'ara, ser europeu voldrà dir assolir una notable capacitat de moviment, accedir a llocs de treball adaptables i mantenir una mentalitat el més oberta possible. Sense renunciar a la ciutadania europea, a Catalunya se li planteja l'existència com a poble, i som precisament els catalans el qui hem d'abordar aquest afer. Als postulats del catalanisme, se'ls ha d'exigir que responguen als problemes que sorgeixen de la realitat canviant. I hem d'evitar tothora d'instal·lar-nos en posicionaments retrògrads o arcaïtzants: la llengua catalana l'hauréu de vindicar a través dels coneixements dels idiomes principals dels estats membres (anglès, francès, alemany). Un catalanisme modern i actualitzat proporcionarà —en podem estar segurs— models a seguir a d'altres regions europees l'estat de les quals es pareix al nostre. No hem de dubtar que constituïm un fet insòlit, sense precedents ni equivalents en la contemporaneïtat.

Europa la construïm els ciutadans i, en tot cas, convé de ressaltar que no connota tan sols l'euro, per bé que massa sovint es tendeix a confondre la finalitat amb el mitjà utilitzat per arribar-hi. Com que Europa resulta de la suma dels esforços dels qui hi vivim, a l'hora d'establir les diferents línies de l'exercici polític, els òrgans de govern han de demostrar una sensibilitat especial pel que respecta a les mesures en matèria exterior, cultural i educativa. La nostra veu s'ha de fer sentir per evitar que la política cultural passe per damunt dels nostres interessos i obvie les nostres inquietuds. Aquí s'imposa la necessitat d'exhibir un catalanisme obert i integrador, que abdique més encara la carrincloneria. Hem de tenir força present que Europa no és cap estat que ajudem a edificar ni s'hi ha d'acabar convertint, després de recórrer un llarg camí. No és res de tot això. Principalment, Europa és un conglomerat riquíssim, polièdric, amb una façana atlàntica i una altra de mediterrània, assentat sobre diverses i variades aportacions culturals, fet "ex diuersis locis et gentibus homines colligentes", en paraules encertades dels clàssics. Adonar-se de la realitat catalana dins el conjunt europeu ha de servir per fonamentar (i difondre) l'humanisme i l'intent d'assolir una justícia social. Cosa que lliga amb el missatge central del paràgraf anterior. Grècia, que ha donat tantes vegades titulars als diaris, ha quedat reduïda a la condició d'estat marginal. Existeix la intenció d'ajudar-la en el seu procés d'integració en la Unió, a fi que també pugui participar dels múltiples beneficis que comporta. Però hi ha d'haver la sana voluntat que s'hi integre, per tal com som deutors *de facto* de la seua cultura. (Per afinar aquest passatge, proposo la lectura d'un llibre clarivent de Baltasar Porcel, *Mediterrània. Onatges tumultuosos.*)

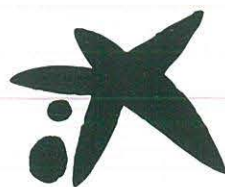
Les Terres de l'Ebre i, en particular, la comarca del Montsià pareix que es mantinguen al marge de la dinàmica encetada. Només s'hi fan presents els problemes que, de tant en tant, denuncia la Unió de Pagesos, motivats de resultes de la política que en matèria d'agricultura estableix la Comunitat, que en té les competències. Els afers de la Unió, per tant, no ens haurien de resultar aliens. A la llarga, repercutiran en molts més aspectes, car la igualtat d'oportunitats dels ciutadans europeus implica la possibilitat que algun d'aquests es pugui presentar com a candidat a ocupar càrrecs públics en qualsevol indret de qualsevol estat membre —prenguem el referent baleàric, si us plau.

Parlar d'un replantejament de la consciència nacional i de la consciència col·lectiva no significa pas d'efectuar un gir conceptual en el buit, sinó que és un consell perquè ens hi impliquem, sense excepcions, amb plenitud i compromís. Bàsicament, amb compromís, ja que —ho he dit a bastança— titllaran de periclitats els reclams d'autogestió, quan el tarannà de la Comunitat suposa d'entrada una concessió sobirana important.

*ESTUDI
*REPORTATGE
*FOTO INDUSTRIAL
*GRAFISME

ULLDECONA
Major, 60
Tel. 977 72 00 57

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA

Jocs Tradicionals

Es podrien donar moltes definicions del què és el joc, encara que des de sempre ha estat una activitat recreativa de l'home, amb motivacions molt diverses. En les comunitats primitives fou originat per rituals religiosos de participació col·lectiva; altres vegades nasqué de l'especialització i aprenentatge de determinats treballs, resultant difícil determinar on finalitza la mecànica d'un ofici o treball i on comença el joc.

Una altra cosa és el *joc infantil*, el qual compleix una funció didàctica en connectar el nen amb la societat mitjançant objectes i accions que imiten la vida quotidiana dels adults. És una necessitat perquè amb el joc el nen exercita totes les seves facultats tant físiques com intel·lectuals i de relació amb els altres; aprèn a conviure i a comportar-se en el si d'una comunitat a la qual s'ha d'integrar.

Des de l'antiguitat poden distingir-se diversos tipus de jocs, segons predominen les condicions físiques o les intel·lectuals, i sovint totes relacionades.

Al llarg del temps els jocs han anat variant segons el tipus de societat, ambient rural o urbà, etc. A les nostres comarques, en temps dels nostres avis, els jocs col·lectius a més de variats, es realitzaven amb molt pocs elements materials, emprant més la imaginació i el moviment.

Mª Joana Minguet Itarte n'ha fet un recull precís en el llibre *Allà baix a l'era*, que recorda la infantesa als qui ja tenim un bon grapat d'anys a sobre, aquelles llargues tardes de l'estiu, que ens permetien jugar a l'aire lliure fins ben tard, o per les nits després de sopar, mentre els pares i demés familiars prenién la fresca al carrer, aprofitàvem per seguir una estona més fins que ens cridaven per anar a dormir.

Avui us en oferim un parell.

EL GAT I LA RATA

Aquest joc permet participar tots els que vulguen, grans i petits, nois i noies, encara que en aquella època solien jugar-hi les noies perquè els nois preferien jocs més moguts i violents. Es posen en cercle, un poc separades. Una noia fa de rata i una altra de gat. El joc consisteix en que el gat persegueix la rata que corre entre les noies del cercle fins que el gat l'atrapa. Per lliurar-se del gat, quan aquest està a punt d'agafar-la es posa davant d'una del cercle, i aquesta ha de córrer

fent de rata, fins que el gat l'agafa. Llavors, aquestes s'integren al cercle i unes altres fan de gat i rata.

Una variant consisteix en que les noies del cercle s'agafen de les mans i deixen pas al gat o la rata segons convé per dificultar o permetre que el gat agafe la rata.

En alguns llocs les noies del cercle estan segudes a terra.

És un joc molt divertit i de molta gatzara.

ARRANCAR CEBES

Els xiquets seuen en fila, un damunt de l'altre, agafant-se per la cintura. N'hi ha un que paga i és l'encarregat d'arrancar les cebes. Per fer-ho ha d'agafar de les mans l'últim xiquet que s'ha assentat, intentant arrancar-lo de la fila. Quan ho aconseguix, aquest xiquet es posarà darrere del que paga per ajudar-lo a arrancar el pròxim, i així successivament fins que s'acaben els assentats a la fila.

Bibliografia: MINGUET I ITARTE, Mª Joana; *Allà baix a l'era*, Editat pel Centre Cultural i Recreatiu, Ulldecona, 1992

HOJEANDO UN LIBRO DE BAUTISMOS (1.776 - 1.791)

Al tener que hojear este libro para hacer el índice alfabético de las partidas de bautismo, me han llamado poderosamente la atención algunos datos cuyo conocimiento me ha causado mucha alegría. Por este motivo, con este escrito, quiero darlos a conocer a los lectores de esta revista. Creo que los amantes de las cosas antiguas lo agradecerán, sobre todo si son de nuestro querido pueblo, Ulldecona.

Repasando el libro nos sorprende en seguida la numerosa natalidad de aquellos años, que va desde un mínimo de 130 bautismos en 1.770, hasta un máximo de 164 en 1.790. Estos datos contrastan enormemente con los datos de la actualidad: en los últimos siete años las cifras van desde un mínimo de 26 bautismos en 1.996 a un máximo de 41 en 1.999.

No obstante también queda patente la elevada mortalidad infantil de aquellos años, en los que siempre encontramos varios recién nacidos que tuvieron que ser bautizados en caso de necesidad por la comadrona y que luego murieron, en edades más o menos tempranas.

También es un dato curioso lo pronto que bautizaban a los niños recién nacidos. En todas las partidas de bautismo aparece una de estas dos frases: "Nació el mismo día" o bien "Nacido el día antes". Seguramente se unía estrechamente el nacimiento y el bautismo, era casi como nacer ya cristianos. Sin duda un ejemplo de fe para los padres de hoy en día.

Se solían poner dos o tres nombres. Pero, como dato curioso, he encontrado dos partidas de bautismo en las que al niño se le pusieron catorce nombres, y también una en la que se le pusieron diez.

Muchas veces se ponía el nombre del santo del día en que nacían o algún otro de los días más próximos en el calendario.

La fórmula que se escribía entonces en el libro de partidas de bautismo también se ha simplificado. Mientras que antes se ponía "...le puse los santos óleos, el *chrisma* y lo bauticé solemnemente!", actualmente solo se pone "le bauticé solemnemente".

Para indicar que se desconocía la identidad de los padres del niño bautizado se utilizaba el término en latín "*incógnitos*". Y también aparecen escritos en esta lengua muchos nombres: *Thomas, Matheo, Bartholome, Joseph, Joachim, Christoval, Theresa, etc.*

A continuación comentaré qué curiosidades he encontrado con referencia a los nombres que se ponían entonces.

Era muy fácil pasar del nombre masculino al femenino, o del femenino al masculino; así encontramos el paralelismo entre *Thomás-Thomasa, Matheo-Mathea, Lucas-Luca, Blas-Blasa*, o también *Perpetua-Perpetuo, Lucrecia-Lucrecio, Lucía-Lucio, etc.*

Hay muchos nombres que entonces eran frecuentes y en la actualidad han caído prácticamente en desuso, como *Salvadora, Dominga, Luca, Silvestra, Peregrina, Perpetuo, Toribio, etc.*

Por el contrario en todo el libro no aparecen nombres que después han sido frecuentes como *Inmaculada, Natividad, Encarnación, Concepción, Adoración, Visitación, Asunción, Purificación, Dolores, Carmen, Angeles, Piedad, Cinta, Mercedes, Montserrat, Pilar, Amparo, Remedios, etc.*

A veces se usa el nombre de *Christoforo* por el de *Cristóbal* y el de *Enmanuel/Enmanuela* por el de *Manuel/Manuela*.

El nombre de *Jaime* lo escriben siempre con Y griega.

En cuanto a los apellidos también hay algunas curiosidades. Todos los que procedían de nombres de oficios catalanes aparecen escritos "correctamente", con la -r final: *Ferrer, Fuster, Oller, Sabater, Reverter, etc.* Algunos apellidos de aquella época hoy han desaparecido: *Cubeles, Español, Ferrán, Lacruz, Espada, Gras, Jambó, Lisarraga, Garañana, Magnífich, Mañá, Terranegra, etc.* Otros apellidos se escribían de diferentes maneras según los tiempos: *Mitjavila, Gauxachs, Homedes, Oller, Uguillés.*

En el libro de partidas, detrás de los nombres y apellidos de los padres y padrinos, en algunos casos, se solía añadir la profesión o

cargo que desempeñaban: *Médico, Abogado, Boticario, Regidor 1º, o Regidor 2º, Escribano Real, Dr. en Derecho, etc.*

También podemos ver quiénes eran los sacerdotes que ejercían su ministerio en aquella época en la Parroquia de Ulldecona.

En fecha 27 de enero de 1.776 era el Rector de la Parroquia de Ulldecona Mn. Antonio Figueres, Pbro., y su Vicario era el Dr. Raimundo Gil, Pbro. A partir del 18 de octubre de 1.776 fue éste último, que firmaba siempre como "Ramón", quien hizo casi todos los bautizos, excepto una veintena de ellos que fueron administrados por el Beneficiado de la parroquia Mn. Lucas Esteller, Pbro.

Cuando llega el nuevo rector, Dr. Luis Díaz, Pbro. es él quien administra la mayor parte de los bautizos, ayudado por los sucesivos Vicarios que tuvo:

- Dr. Mn. Ramón Gil, Pbro., desde el principio del libro hasta el 7-11-1.784.

- Mn. Cristóbal Maspons, Pbro., Maestro en artes, hasta el 14-12-1.784.

- Mn. Josef Guardiola, Pbro., hasta el 3-11-1.785.

- Mn. Joseph Masip, Pbro., hasta el 13-6-1.791.

- Beneficiado Lucas Esteller.

- Mn. Pedro Margalef, Pbro. Patrimonista, anteriormente Ecónomo de la Parroquia de Vinebre.

Aparecen también nombrados en el libro otros sacerdotes de la Parroquia como Mn. Gaspar Octavio, Vicario de las Monjas, (17-5-1.778), y Mn. Francisco Miralles, Beneficiado, (16-6-1.784). En el folio nº 148 bis, se nombra a Fray Thomas Bel, Prior de los Padres Dominicos, que bautizó en caso de necesidad a una niña llamada Josepha Poy Roca.

El Sr. Obispo de Tortosa, Ilmo. Dr. D. Benito Velarde, revisó los libros de bautismos el día 6 de noviembre del año 1.776. Hasta esa fecha en las partidas, además de los nombres y apellidos de los padres, abuelos y padrinos, se ponía el nombre y el primer apellido de dos testigos, los cuales firmaban el acta del bautismo junto con el sacerdote que lo habla administrado. A partir de esta revisión, se dejó de poner los nombres y apellidos de los abuelos y testigos.

Durante el tiempo que pasó entre el cese del

Sr. Cura Antonio Figueres y el nombramiento de su sucesor, hizo de Ecónomo el que era Vicario, Mn. Ramón Gil.

En el folio 159 vta, (26-11-1.782), consta la primera partida de bautismo del nuevo Sr. Rector, Dr. D. Luis Díaz, Pbro., con las consiguientes novedades. Al principio de cada partida se pone siempre el día de la semana, antes de la fecha. Y al final, antes de la firma y rúbrica, se añade la frase latina "*Ita est*", ("así es"), equivalente a nuestro actual "*certifico*". Los únicos que no ponían esta frase fueron los Vicarios Mn. Cristóbal Maspons y Mn. Josef Guardiola.

Otra de las novedades introducidas por el nuevo Cura fue el hecho de añadir a todos los niños que bautizaba los nombres de *Thomás y Rafael*, y a todas las niñas los de *Thomasa y Rafaela*.

En alguna ocasión se hizo constar el nombre de la comadrona, Vicenta Albiol, aunque supongo que no debía ser la única dado el gran número de nacimientos que había.

También en una fe de bautismo consta la existencia de un molino en Noguera: el día 28 de julio de 1.783 fue bautizado en Ulldecona, con el permiso del Sr. Rector de Vinaroz, D. Vicente Ebrí, el niño Pedro Mártir Joachim Sans Bonet, cuyos padres eran "*habitantes del molino de Noguera*".

En los folios comprendidos entre el 169 y el 172 se encuentra el acta de la Visita Canónica que hizo a la Parroquia de Ulldecona, el 4 de junio de 1.783, el Arzobispo-Obispo de Tortosa, Ilmo. Dr. D. Pedro Cortés Larraz. Tanto al comenzar el acta como al firmarla pone "*Arzobispo-Obispo*". Supongo que se atribuía el cargo de "*Arzobispo*" a título personal.

Me gustaría también, antes de terminar, comentar un pequeño detalle formal: Actualmente, cuando en la escritura hemos de cortar una palabra al final de un renglón, ponemos un guión para indicar que continúa en la línea siguiente. Pues bien, en aquella época no ponían uno, sino dos guiones para cortar las palabras.

El libro sobre el cual he escrito estas líneas es el 4º de bautismos del Archivo Parroquial de Ulldecona, que consta de 296 folios y tiene unas medidas de 31 x 21 x 4 cms.

Mn. Juan José Millán

Mes de novembre

IGLESIA DE SAN JORGE (Alcoy)

Fecha de emisión: 25 de Noviembre de 2002.

Procedimiento de impresión: Calcografía y offset.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

Dentado: 13 3/4.

Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.

Valor postal: 0,75 euros.

Tirada: 1,2 millones.

Pliegos: 50 efectos.

L'església de Sant Jordi, consagrada al patró de la ciutat d'Alcoi, recorda la batalla que va tenir lloc el 23 d'abril de 1276 entre els habitants d'Alcoi i les tropes del cabdill Al-Azraq. Amb la protecció miraculosa del sant màrtir de Capadòcia, Sant Jordi, els alcoians van sortir victoriosos de la batalla. En prova de gratitud, Alcoi va elegir a Sant Jordi com a patró i es va aixecar un temple baix la seva advocació.

VIDRIERAS CATEDRAL DE SANTA MARÍA DE VITORIA

Fecha de emisión: 27 de Noviembre de 2002.

Procedimiento de impresión: Calcografía y offset.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

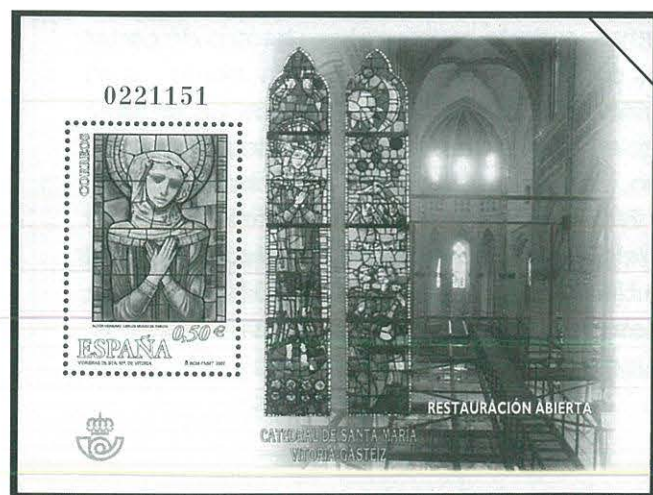
Dentado: 13 3/4. Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.

Tamaño de la hoja: 105 x 78 mm.

Valor postal: 0,50 euros.

Tirada: 1,2 millones.

El 27 de noviembre es va emetre un full bloc dedicat a les vidrieries de la catedral de Santa Maria de Vitòria-Gasteiz. El segell reproduceix un fragment d'una de les vidrieries de la catedral, realitzades per Carlos Muñoz de Pablos en 1960.

HERRERÍA DE COMPLUDO

Fecha de emisión: 27 de Noviembre de 2002.

Procedimiento de impresión: Huecograbado.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente. Dentado: 13 3/4.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Valor postal: 0,50 euros.

Tirada: 1,2 millones.

Pliegos: 50 efectos.

La ferreria de Compludo, construïda directament sobre roca viva, està enclavada a l'entrada del poble de Compludo (Lleó) a uns 20 quilòmetres de Ponferrada. D'origen visigòtic, en la seva època de funcionament assortia de tot tipus de ferramentes agrícoles als pobles del seu voltant: arades, pales, aixades, peces per a carros, ganivets, destrals, etc.

Cruceiro do Hío

Fecha de emisión: 27 de Noviembre de 2002.

Procedimiento de impresión: Calcografía y offset.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

Dentado: 13 3/4.

Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.

Valor postal: 0,25 euros.

Tirada: 1,2 millones.

Pliegos: 50 efectos.

El dia 27 de novembre es va emetre un segell dedicat al *Cruceiro do Hío* localitzat en el municipi pontevedrés de Cangas de Morrazo.

Els *cruceiros* són creus de pedra construïdes sobre un pedestal, molt típiques de Galícia, que es col·loquen a la vora de les esglésies o en l'encreuament de dos camins. La part que representa el segell correspon a la baixada del cos de Jesús de la creu per dos homes, una vegada torturat i mort, essent rebut per tres figures a la part inferior, entre les que es troba la seva mare, la Verge Maria.

NAVIDAD 2002

Fecha de emisión: 29 de Noviembre de 2002.

Procedimiento de impresión: Huecograbado.

Papel: Estucado, engomado y fosforescente.

Dentado: 13 3/4. Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.

Valor postal: 0,25 y 0'50 euros.

Tirada: 1,2 millones. Pliegos: 50 efectos.

Els dos segells de correus de 0,25 i 0,50 euros de la sèrie Nadal, reproduceixen respectivament el retaule major de l'església parroquial de Calzadilla de los Barros (Badajoz), el més important retaule gòtic de tota Extremadura, *La Adoración de los Reyes* i el quadre *Navidad* de l'artista burgalès Goyo Domínguez.

GASTRONOMIA

Per Mª Carmen

PASTÍS GELAT DE PINYA

INGREDIENTS:

- 200 ml. de nata per muntar
  - 1 Kg. de pinya en almívar
  - 6 cullerades de llet condensada
  - Bescuits
  - Cireres en almívar
  - Licor de fruites al gust
  - Mantequilla
- PER DECORAR:**
- Natilles
  - Fruita del temps

Preparació:

Unteu en mantegulla un bol, cobriu el fons i les parets amb les rodanxes de pinya. En el forat de la pinya col·loqueu una cirera tallada per la meitat. Munteu la nata amb una batedora de barretes, afegiu la llet condensada i barregeu. Trinxeu les rodanxes de pinya que han sobrat (molt petites), afegiu a la barreja anterior.

Poseu la meitat d'aquesta barreja en un bol per sobre de la pinya. Cobriu amb bescuits xops en l'almívar i el licor. Acabeu de posar la resta de la barreja i cobrir-ho com abans amb bescuits xops.

Poseu al frigorífic durant 6 hores.

Per desmotllar, poseu el bol en una cassola amb aigua calenta i amb una espàtula desenganxeu i volteu el pastís en una safata on posareu un fons de natilles i adorneu amb fruita del temps.

Racó poètic

ODA PLOROSA DEL NOSTRE TEMPS

Ploren les plantes, quan els núvols fugen sense que l'aigua gèlida davalli; ploren i absortes canten amb veu trista fúnebres marxés.

Gem inlassable l'aura movedissa contra dels arbres que amb espesses branques posen obstacles a la seva ruta llarga i ignota.

Plora l'amada quan cruel espina punxa retorta l'ànima amorosa, plena de ritmes i batecs frisosos d'una besada.

Tota la terra plena de tristesa, porta la joia guerra adolorida, tota la humana casta d'aquest segle plora i s'espanta.

Plora en tenebres, car perdé la ruta, cerca i no troba l'ampla i plana via; pobra nissaga!, no serà perduda tanta marrada!

Forta no desis l'obra que amb plors forges: càntics alegres neixen d'hores tristes; corre, no et cansis, prop està ja el terme, mira la aurora!

Mira l'aurora d'una nova vida, mira la meta d'èpica carrera, corre, ja arriba l'hora freturada i redemptora!

Cor que vacil·les, alça amunt els ànims; ment que divagues, pensa ja robusta: vénen després de múltiples fatigues sòlides joies.

Vénen, i els núvols negres es dissipen, fugen les boires fredes i volubles; tota tempesta bull i s'apaivaga, torna la calma.

Baixa la pau, la llum i l'harmonia sobre les runes d'una llar vetusta, moren les queixes i només s'escolten odes serenes.

Barcelona, novembre de 1937
MIQUEL QUEROL i GAVALDÀ